

Sygn. akt VIII Ka 187/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesław Oksiuta

Protokolant Aneta Chardziejko

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 roku

sprawy 1) J. N. oskarżonego o czyny z art. 158 § 1 kk; art. 157 § 2 kk,

2) D. N. oskarżonego o czyn z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i obrońcę oskarżonego J. N.

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 27 listopada 2013 roku sygn. akt XV K 1190/13

I. Zaskarżony wyrok wobec oskarżonego J. N. uchyla i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. O. kwoty po 619,92 (sześćset dziewiętnaście złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) w tym kwoty po 115,92 (sto piętnaście złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) jako 23 % stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonych w postępowaniu odwoławczym.

IV. Kosztami procesu w części utrzymującej zaskarżony wyrok w mocy obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

J. N. i D. N. zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 21 lipca 2012 roku około godziny 23:00 w B. na łące w rejonie ulic (...) działając wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia M. i T. Z. w ten sposób, że bili w/w pięściami i kopali nogami w okolice głowy i klatki piersiowej w wyniku czego T. Z. doznał obrażeń ciała w postaci podbiegnięcia krwawego w okolicy lewego oka, stłuczenia okolicy jarzmowej lewej i policzka lewego, stłuczenia okolicy czołowej prawej, otarcia naskórka i podbiegnięcia krwawego małżowiny usznej prawej i podbiegnięcia krwawego na ramieniu lewym co spowodowało naruszenie narządu ciała trwające nie dłużej niż 7 dni, a M. Z. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich twarzy oraz złamania obustronnego żuchwy i wieloodłamowego złamania szczęki po stronie lewej co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia trwające dłużej niż 7 dni, przy czym D. N. czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności za umyśle przestępstwo podobne przeciwko życiu i zdrowiu, tj. o czyn z art. 158§1 k.k. w stosunku do J. N., zaś z art. 158§1 k.k. w zw. z art. 64§2 k.k. w stosunku do D. N.

a nadto J. N. oskarżony o to, że:

II. w dniu 21 lipca 2012 roku pomiędzy godziną 22:00 a 23:00 w B. na posesji (...) przy ul. (...) dokonał uszkodzenia ciała A. K. w ten sposób, że uderzał w/w pięścią w lewą skroń, a następnie gdy w/w się przewrócił uderzał go pięściami po twarzy i lewym barku w wyniku czego A. K. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich powłok głowy w okolicy skroniowej lewej i stłuczenia barku co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała trwające nie dłużej niż 7 dni, tj. o czyn z art. 157§2 k.k.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie o sygn. akt XV K 1190/13:

I. Oskarżonego J. N. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II i za to na podstawie art. 157§2 k.k. skazał go na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności oraz tego, że:

w dniu 21 lipca 2012 roku około godziny 23:00 w B. na łące w rejonie ulic (...) dokonał uszkodzenia ciała M. i T. Z. w ten sposób, że uderzał ich pięściami i kopał w okolice głowy i klatki piersiowej w wyniku czego T. Z. doznał obrażeń ciała w postaci podbiegnięcia krwawego w okolicy lewego oka, stłuczenia okolicy jarzmowej lewej i policzka lewego, stłuczenia okolicy czołowej prawej, otarcia naskórka i podbiegnięcia krwawego małżowiny usznej prawej i podbiegnięcia krwawego na ramieniu lewym co spowodowało naruszenie narządu ciała trwające nie dłużej niż 7 dni, zaś M. Z. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich twarzy oraz złamania obustronnego żuchwy i wieloodłamowego złamania szczęki po stronie lewej co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia trwające dłużej niż 7 dni, tj. o czyn z art. 157§1 k.k.

i za to na podstawie art. 157§1 k.k. skazał go na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 85 k.k., art. 86§1 k.k. wymierzył oskarżonemu J. N. karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

III. Na podstawie art. 69§1 i 2 k.k., art. 70§1 k.k., art. 73§1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu J. N. na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata i oddał go w tym czasie pod dozór kuratora.

IV. Oskarżonego D. N. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu.

V. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. O. kwotę 1584,- (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt cztery 00/100) zł, powiększony o podatek VAT w wysokości 364,32 (trzysta sześćdziesiąt cztery 32/100) zł podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego udzielonego oskarżonym z urzędu w postępowaniu sądowym.

VI. Zwolnił oskarżonego J. N. od ponoszenia kosztów sądowych w całości oraz stwierdził, że koszty sądowe w części uniewinniającej ponosi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżyli prokurator i obrońca oskarżonych.

Prokurator, na zasadzie art. 425§1 i 2, art. 444 k.p.k. zaskarżył orzeczenie w części dotyczącej czynu I. – w całości na niekorzyść oskarżonych J. N. i D. N. oraz w zakresie dotyczącym pkt II. i III. sentencji wyroku.

Na zasadzie art. 427§1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż zachowanie oskarżonego D. N. nie pozwala na przypisanie mu udziału w pobiciu pokrzywdzonych M. i T. Z. i uniewinnienie go, oraz że czynu tego dopuścił się samodzielnie J. N. co skutkowało niezasadnym zakwalifikowaniem czynu tego ostatniego z art. 157§1 k.k. zamiast z art. 158§1 k.k., podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonych materiałów dowodowych, oparta na zasadach wykładni przepisów dotyczących udziału współsprawców w dokonaniu czynu pobicia, prowadzi do wniosku, że oskarżony D. N. dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu i obaj oskarżeni powinni zostać uznani za winnych czynu z art. 158§1 k.k..

Na zasadzie art. 437§1 i 2 k.p.k., wniósł o:

I. uchylenie powyższego wyroku w zaskarżonej części dotyczącej czynu I i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

II. rozwiązanie orzeczonej w pkt II. wyroku wobec J. N. kary łącznej i zmianę wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze za czyn opisany w pkt II poprzez warunkowe zawieszenie J. N. orzeczonej w wymiarze 4 miesięcy kary pozbawienia wolności – na okres próby wynoszący 3 lata i oddanie go w tym czasie pod dozór kuratora.

Natomiast obrońca oskarżonych J. i D. N. na mocy art. 425§1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej oskarżonego J. N. – w całości i na mocy art. 427§ pkt 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 443 k.p.k. poprzez wydanie wobec J. N., przy ponownym rozpoznaniu sprawy orzeczenia surowszego, niż uchylone wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 20 sierpnia 2013 r. co przejawilo się: wymierzeniem surowszych kar jednostkowych i kary łącznej, wydłużeniem okresu warunkowego zawieszenia wykonania kary, oddaniem podsądnego pod dozór kuratora, a także dokonaniem nowych, mniej korzystnych dla oskarżonego, ustaleń faktycznych i zastosowaniem surowszej kwalifikacji prawnej, co wobec wcześniejszego cofnięcia apelacji Prokuratora wniesionej na niekorzyść J. N., było niedopuszczalne;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że oskarżony J. N. dokonał uszkodzenia czynności narządu ciała T. Z. M. Z., w sytuacji gdy materiał dowodowy w postaci nad wyraz lakonicznych zeznań pokrzywdzonych nie daje podstaw do zakwestionowania wyjaśnień podsądnego, co do przebiegu zajścia, zwłaszcza zaś również aktywnego w nim udziału braci Z..

Mając na uwadze powyższe wniósł o:

1. złagodzenie orzeczonej wobec J. N. kary za czyn z pkt. II aktu oskarżenia,

2. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu z pkt. I aktu oskarżenia, poprzez uznanie, że oskarżony w dniu 21 lipca 2012 r. wziął udział w bójce, a następnie zakwalifikowanie jego czynu z art. 158§1 k.k., przyjęcie tego przepisu za podstawę skazania i wymiaru kary, a następnie złagodzenie wymierzonej wobec J. N. za ten czyn kary.

3. złagodzenie kary łącznej orzeczonej w pkt. II wyroku pozbawienia wolności, zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. II, poprzez skrócenie okresu próby wyznaczonej oskarżonemu do 2 lat oraz uchylenie rozstrzygnięcia o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 18 czerwca 2014 roku prokurator poparł apelację rzecznika oskarżenia i wniósł o jej uwzględnienie. Przychylił się również do apelacji obrońcy oskarżonych w zakresie zawartych zarzutów, zaś nie przychylił się do wniosków końcowych wskazując, że sprawa powinna być uchylona i przekazana Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Z kolei obrońca oskarżonego poparł wniesioną apelację wnosząc jednocześnie o nie uwzględnienie apelacji prokuratora. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonym przed Sądem II instancji oświadczając, iż nie zostały one opłacone ani w całości, ani w części (k. 306v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie o tyle, o ile zmierza do uchylenia wyroku wobec oskarżonego J. N. i przekazania sprawy w tej części Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Do takiego wniosku prowadzi zasadność podniesionego zarzutu naruszenia art. 443 k.p.k., które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku (w tym zakresie, na rozprawie apelacyjnej, stanowisko obrońcy oskarżonego podzielił

także prokurator formułując wniosek o wydanie orzeczenia kasatoryjnego) oraz stwierdzone przez Sąd Okręgowy uchybienia w zakresie oceny zachowań przypisanych temu oskarżonemu i ich właściwej subsumpcji. Natomiast sama treść apelacji oskarżyciela publicznego jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przechodząc do wyjaśnienia przyczyn uchylenia zaskarżonego wyroku wobec J. N. (w zakresie obu przypisanych mu czynów) w pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 443 k.p.k. w razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wolno w dalszym postępowaniu wydać orzeczenie surowsze niż uchylone tylko wtedy, gdy orzeczenie to było zaskarżone na niekorzyść oskarżonego albo na korzyść oskarżonego w warunkach określonych w art. 434§3 lub 4. Nie dotyczy to orzekania o środkach wymienionych w art. 93 i 94 Kodeksu karnego.

W tym miejscu przypomnienia wymaga, że Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 07 marca 2013 roku (sygn. akt XV K 1684/12) – uchylonym następnie przez Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2013 r. (sygn. akt VIII Ka 436/13) – uznał J. N. za winnego popełnienia dwóch zarzucanych mu czynów (opisanych w punktach I i II części wstępnej).

Zgodnie z opisem pierwszego z w/w przypisanych J. N. czynów, zakwalifikowanego z art. 158§1 k.k. było to, że, w dniu 21 lipca 2012 roku około godziny 23:00 w B. na łące w rejonie ulic (...) działając wspólnie i w porozumieniu (z D. N.) dokonali pobicia M. i T. Z. w ten sposób, że bili w/w pięściami i kopali nogami w okolice głowy i klatki piersiowej w wyniku czego T. Z. doznał obrażeń ciała w postaci podbiegnięcia krwawego w okolicy lewego oka, stłuczenia okolicy jarzmowej lewej i policzka lewego, stłuczenia okolicy czołowej prawej, otarcia naskórka i podbiegnięcia krwawego małżowiny usznej prawej i podbiegnięcia krwawego na ramieniu lewym co spowodowało naruszenie narządu ciała trwające nie dłużej niż 7 dni, a M. Z. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich twarzy oraz złamania obustronnego żuchwy i wieloodłamowego złamania szczęki po stronie lewej co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia trwające dłużej niż 7 dni. Za to Sąd Rejonowy, na podstawie art. 158§1 k.k., skazał J. N. na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Treścią drugiego przypisanego J. N. czynu zakwalifikowanego z art. 157§2 k.k. było to, że w dniu 21 lipca 2012 roku pomiędzy godziną 22:00 a 23:00 w B. na posesji (...) przy ul. (...) dokonał uszkodzenia ciała A. K. w ten sposób, że uderzał w/w pięścią w lewą skroń, a następnie gdy w/w się przewrócił uderzał go pięściami po twarzy i lewym barku w wyniku czego A. K. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich powłok głowy w okolicy skroniowej lewej i stłuczenia barku co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała trwające nie dłużej niż 7 dni. Za to Sąd Rejonowy, na podstawie art. 157§2 k.k., skazał J. N. na karę 1 miesiąca pozbawienia wolności.

Jednocześnie, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86§1 k.k. wymierzył mu karę łączną 3 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69§1 i 2 k.k. i art. 70§1 k.k. wykonanie tej kary warunkowo zawieszając na okres próby wynoszący 2 lata.

To właśnie w/w wyrok – na gruncie przedmiotowej sprawy – wyznaczał zakres maksymalnych dolegliwości dla J. N.. Został on bowiem uchylony przez Sąd Okręgowy jedynie na skutek złożenia apelacji przez obrońcę J. N. (prokurator skutecznie cofnął wniesiony środek odwoławczy co do tego oskarżonego k 200v).

Tymczasem Sąd I instancji ponownie rozpoznając sprawę przekroczył znacząco ten maksymalny zakres dolegliwości.

Należy bowiem wskazać, że Sąd ten skazując J. N. za czyn przypisany mu w ramach czynu opisanego w punkcie I części wstępnej, po zakwalifikowaniu go z art. 157§1 k.k., na tej podstawie wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności (uprzednio 2 miesiące). Natomiast uznając go za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie II (części wstępnej), na podstawie art. 157§2 k.k., skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności (uprzednio 1 miesiąca). Jednocześnie, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86§1 k.k. wymierzył J. N. karę łączną 1 roku pozbawienia wolności (uprzednio 3 miesiące), na podstawie art. 69§1 i 2 k.k., art. 70§1 k.k., art. 73 k.k. warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby 3 lat (uprzednio 2 lat) i oddając go pod dozór kuratora (uprzednio tego obowiązku nie orzeczono).

Z porównania obu tych wyroków wynika, że Sąd Rejonowy w zaskarżonym rozstrzygnięciu wymierzył J. N. zarówno surowsze kary jednostkowe, jak i karę łączną. Nadto orzekł o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora.

Niewątpliwym jest, że tym samym uchybił płynącej z art. 443 k.p.k. zasadzie nie pogarszania sytuacji oskarżonego w sposób wskazany w art. 438 pkt 2 k.p.k. Taki zaś wyrok nie mógł się ostać.

W tym miejscu podkreślić jednak należy, że nie ma racji apelujący wskazując, że Sąd Rejonowy naruszył pośredni zakaz reformationis in peius (art. 443 k.p.k.) nie tylko wymierzając J. N. surowsze kary, ale również dokonując surowszych ustaleń faktycznych odnośnie czynu przypisanego mu w ramach czynu opisanego w punkcie I części wstępnej i dokonując surowszej kwalifikacji prawnej.

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecnictwie przepis art. 158§1 k.k. nie określa sposobu udziału w pobiciu, co oznacza, że może to być każda forma świadomego współdziałania uczestników pobicia, a w jej ramach również każdy środek użyty do ataku na inną osobę (inne osoby), jeżeli wspólne działanie powoduje narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku wskazanego w art. 156§1 lub w art. 157§1 k.k. Do przypisania sprawcy udziału w pobiciu nie jest konieczne udowodnienie, iż zadał on pokrzywdzonemu lub pokrzywdzonym cios w postaci uderzenia, kopnięcia itp., a wystarczające jest świadome połączenie działania jednego ze sprawców z działaniem drugiego człowieka lub większej grupy osób przeciwko innemu człowiekowi lub grupie osób. Sprawy odpowiadają niezależnie od tego, czy można ustalić, który z nich spowodował konkretne następstwa, ale pod warunkiem, że każdy z nich możliwość nastąpienia ich przewidywał albo mógł i powinien był przewidzieć (wyrok SA w Krakowie z dnia 29 czerwca 2010 r., II AKa 69/10, KZS 2010, z. 9, poz. 28).

Ustawodawca kryminalizuje tylko udział w takim pobiciu, w których następuje bezpośrednie narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku wskazanego w art. 156§1 lub w art. 157§1 k.k.

Skoro jednak już samo narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo jego spowodowania stanowi znamię występku z art. 158§1 k.k., to tym bardziej (co wymaga szczególnego podkreślenia na tle niniejszej sprawy) przepis ten ma zastosowanie, jeżeli skutek taki został rzeczywiście spowodowany (por. wyrok SN z dnia 6 maja 2010 r., II KK 278/09, LEX nr 583783).

W świetle powyższych rozważań, jak i analizy obu zapadłych w sprawie rozstrzygnięć (w tym uchylonego wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 7 marca 2013 roku) błędne jest stanowisko obrońcy J. N., że w poprzednim wyroku nie można było przypisać powstałym obrażeń u braci Z. oskarżonemu J. N., co skutkowało przyjęciem kwalifikacji z art. 158§1 k.k. Zauważyć należy, że oskarżonemu J. N. Sąd Rejonowy w obu wyrokach przypisał tożsame zachowania sprawcze polegające na zadawaniu ciosów (biciu, uderzaniu) pięściami i kopaniu w okolice głowy i klatki piersiowej, w wyniku czego pokrzywdzeni doznali obrażeń ciała skutkujących odpowiednio: naruszeniem narządu ciała trwające dłużej niż 7 dni oraz naruszeniem narządu ciała i rozstrój zdrowia trwające dłużej niż 7 dni. W istocie zatem Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę – w tym zakresie – nie wprowadził surowszych ustaleń faktycznych.

Faktem jest, że zagrożenie ustawowe karą jest surowsze w przypadku przepisu z art. 157§1 k.k. niż w przypadku art. 158§1 k.k. Sama jednak kwestia kwalifikacji prawnej czynu nie prowadzi do wniosku o globalnym pogorszeniu sytuacji oskarżonego w związku z poprzednio wydanym wyrokiem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2013 roku w sprawie o sygn. akt II KK 128/13, LEX nr 1383420, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011 roku w sprawie o sygn. akt II KK 231/10, LEX nr 785872).

Powyższe rozważania, w tym zwłaszcza płynący z art. 443 k.p.k. obowiązek dokonania kompleksowej oceny sytuacji prawnej oskarżonego, aby nie pogorszyć jej w porównaniu z wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 07 marca 2013 r., Sąd I instancji winien mieć na względzie przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Na przeszkodzie wydaniu orzeczenia reformatoryjnego przez Sąd Okręgowy stanęło bowiem stwierdzenie jeszcze innych uchybień, których dopuścił się Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku.

Mianowicie zauważyć należy, że Sąd Rejonowy w ramach czynu zarzuconego w punkcie I aktu oskarżenia (opisanego punkcie I części wstępnej), przypisał J. N. zachowanie polegające na uszkodzeniu poprzez uderzanie pięściami i kopanie w okolice głowy i klatki piersiowej ciała dwóch osób tj. M. Z. i T. Z., z których każdy odniósł inne obrażenia,

o innych skutkach. W przypadku M. Z. spowodowały one naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia trwające dłużej niż 7 dni (co odpowiada kwalifikacji prawnej z art. 157§1 k.k. określającego tzw. „średni” uszczerbek na zdrowiu), zaś w przypadku T. Z. spowodowały one naruszenie czynności narządu ciała trwające dłużej niż 7 dni (co odpowiada kwalifikacji prawnej z art. 157§2 k.k. określającego tzw. „lekki” uszczerbek na zdrowiu podlegający ściganiu z oskarżenia prywatnego). Tymczasem Sąd Rejonowy potraktował w/w zachowania jako jeden czyn kwalifikując go z art. 157§1 k.k.

W uzasadnieniu wskazał jedynie, że za taką kwalifikacją przemawiają nie tylko obrażenia ciała osób pokrzywdzonych i brak obrażeń J. N., ale również przebieg tego zajścia, gdyż pokrzywdzeni zgodnie podawali, że po otrzymanych ciosach padali na ziemię i tracili przytomność. Sąd I instancji argumentował tym samym powody ustalenia, że nie doszło pomiędzy pokrzywdzonymi, a oskarżonym do wzajemnej wymiany ciosów. Sąd ten nie rozpatrywał natomiast w ogóle kwestii jedności czynu (wielości czynów), która winna zostać poddana analizie ze względu na to, że zachowania sprawcze oskarżonego (uderzanie pięściami i kopanie) zostały skierowane przeciwko dwóm pokrzywdzonym wyczerpując skutki wobec jednego pokrzywdzonego wskazane w art. 157§1 k.k., wobec drugiego w art. 157§2 k.k. (por. Marek Mozgawa, komentarz do art. 11 k.k., LEX 2013).

Przy tym pominął, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku uchylającego wyrok z dnia 07 marca 2013 roku wskazał, że np. w przypadku uniewinnienia D. N. J. N. poniesie odpowiedzialność karną za zdarzenie opisane w pkt I części wstępnej zaskarżonego wyroku, traktowane jako jeden czyn /ew. dwa czyny/ z art. 157§1 i 2 k.k., ew. – przy uwzględnieniu czynu z pkt II części wstępnej wyroku – na zasadzie art. 91§1 k.k. Sąd ten zwrócił zatem uwagę na potrzebę rozważenia w/w kwestii, czego zaniechał Sąd Rejonowy, a co także w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszym składzie, jest istotne z punktu widzenia właściwej oceny prawno – karnej jego zachowań w ramach zarzucanych zdarzeń.

Dlatego też – w ocenie Sądu Okręgowego – zaskarżony wyrok wobec J. N. (co do obu czynów mu przypisanych) należało uchylić w całości i sprawę w tym zakresie przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Z uwagi na sposób rozstrzygnięcia i kwestie wymagające przez Sąd Rejonowy ponownego zbadania i nowej konstrukcji, odnoszenie się do drugiego z zarzutów obrońcy oskarżonego należy uznać za przedwczesne.

Ponownie rozpoznając sprawę oskarżonego J. N. Sąd Rejonowy winien ponownie ocenić zgromadzony materiał dowodowy. W przypadku wydania wyroku skazującego poczynione ustalenia faktyczne (zawarte tak w uzasadnieniu wyroku, jak i w opisie przypisanego czynu) winny wskazywać na konkretne zachowania oskarżonego, poprzez które zrealizowane zostały przedmiotowe i podmiotowe znamiona przypisanych przestępstw. Sąd Rejonowy winien pochylić się nad właściwą subsumpcją ustaleń faktycznych pod właściwe normy prawne, w tym rozważyć czy zachowania oskarżonego winny być traktowane jako jeden czyn, czy dwa czyny (z art. 157§1 i art. 157§2 k.k. – w tym ostatnim przypadku Sąd winien pamiętać o konieczności uzyskania stanowiska co do objęcia ściganiem tego prywatnoskargowego przestępstwa). Następnie zbadać czy – przy uwzględnieniu czynu z pkt II części wstępnej wyroku – można w sprawie zastosować instytucję z art. 91§1 k.k. Winien przy tym pamiętać o konieczności wyeliminowania uchybienia polegającego na naruszeniu art. 443 k.p.k., bacząc by się nie powtórzyło tj. aby nie doszło do realnego zwiększenia dolegliwości dla oskarżonego, co wymaga jednak szczególnego podkreślenia, w wymiarze globalnym, w porównaniu z poprzednim wyrokiem.

Odnosząc się natomiast do apelacji prokuratora opartej na zakwestionowaniu rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego o uniewinnieniu D. N. od zarzuconego mu czynu stwierdzić należy jej bezzasadność.

Przypomnieć należy, że błąd ustaleń faktycznych stanowiący trzecią podstawę odwoławczą zachodzi, gdy treść dokonanych ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd nie odpowiada zasadom rozumowania, a błąd mógł mieć wpływ na treść orzeczenia. Zarzut nie jest uzasadniony, gdy sprowadza się do samego kwestionowania stanowiska sądu czy do polemiki z ustaleniami sądu. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu odmiennego poglądu nie

wystarcza do stwierdzenia, że Sąd popełnił błąd ustaleń faktycznych (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 261/12, KZS 2013/4/67).

Tymczasem sformułowany przez prokuratora zarzut sprowadza się wyłącznie do zaprezentowania odmiennej od sądowej oceny dowodów. Forsując własną wersję zdarzeń apelujący powołał się na treść zeznań A. K. i B. G., które – jego zdaniem – przemawiają za współsprawstwem D. N. w pobiciu M. i T. Z..

Z powyższym nie sposób się zgodzić.

Rację ma Sąd Rejonowy, że zgromadzone w sprawie dowody, w tym wskazane przez prokuratora w treści apelacji nie pozwalają na przyjęcie udziału w zdarzeniu D. N..

Z zeznań B. G., która dotarła do pokrzywdzonych i oskarżonych tuż po zdarzeniu wynika, że od oskarżonych usłyszała, że bracia Z. dostali „łomot” za stanięcie w obronie A. K. (k. 49v). Z tego stwierdzenia nie wynika jednak, że obaj bracia N. tego „łomotu” dokonali. Zwłaszcza, że świadek za jego przyczynę podała odwet za stanięcie w obronie A. K., w pobiciu którego nie brał udziału D. N..

Wprawdzie sam A. K. w swoich zeznaniach powiedział, że od T. Z. usłyszał, że pobili ich J. i D., ale następnie co pominął apelujący dodał: „razem pili na tej łące piwo, a potem pierwszy dostał T. i stracił przytomność, jak się ocknął to zobaczył leżącego nieprzytomnego M.” (k. 10v). Powyższe koresponduje z zeznaniami T. Z., że nie wie kto zadał mu uderzenie pięścią w twarz, bo po jego otrzymaniu przewrócił się i stracił przytomność (k. 5v). Przy tym tak zeznał pokrzywdzony w swoich pierwszych zeznaniach, więc nie sposób podzielić argumentacji apelującego dotyczącej późniejszego wycofania się z zeznań. Należy również pamiętać, że spożywali oni alkohol w niewątpliwie znacznych ilościach. Z zeznań funkcjonariusza Policji P. P. wynika, że obaj byli w stanie upojenia alkoholowego (k. 48v, k. 141).

Reasumując podzielić należy stanowisko Sądu Rejonowego, że przedstawione w przewodzie sądowym dowody nie pozwalają na przyjęcie, że D. N. dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu.

W konsekwencji uwzględnieniu nie podlegało również stanowisko rzecznika oskarżenia co do przyjęcia współsprawstwa obu braci N. w pobiciu braci Z. – zakładające skuteczność zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych skierowanego przeciwko uniewinnieniu D. N. od zarzucanego mu czynu.

Dlatego też w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy, kosztami postępowania w tej części, na zasadzie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k., obciążając Skarb Państwa.

O kosztach należnych obrońcy z urzędu za postępowanie odwoławcze Sąd Okręgowy orzekł na mocy §14 ust. 2 pkt. 4 w zw. z § 2 ust. 1-3 w zw. z §16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 roku Nr 162, poz. 1348).